

om man vil have borgerlig eller kirkelig Vielse. Det er Konsekvensen af den nuværende Stilling og det Andet er at bryde det. Hvorfor skal vi forlange Daabsattest, hvorfor skal det blive staaende? Naar man gaar hen og ændrer alt Andet, hvorfor saa ikke gjøre ligesom i Preussen, hvor man siger, at Fødselsattester er nok. Der begynder de fra neden af, og saa bliver der Mening i det, men det Andet synes mig tilvisse, at der kan være Meget at udsætte paa, naar man vil holde paa Folketirken.

Brig: Den ærede Forslagsstiller begyndte sin Indledning med at udtale, at Forslaget ikke skylbtes ham i nogen væsentlig Grad. Jeg skal give ham fuldstændig Ret deri. Det er jo en gammel Bekjendt, idet det næsten er udskrevet fra den Tid, da Kirkekommissionen var samlet; men det forekommer mig, at det netop paa Grund af denne Omstændighed havde været ret heldigt, om Forslagsstilleren havde gjort det til Gjenstand for en omhyggeligere Overveelse, thi jeg tror, at der er saamange Punkter i det Forslag, som trænge til Forbedring, at den ærede Forslagsstiller vist selv vilde kunne være kommen til Erkjendelse deraf og saaledes have frembragt et mere brugeligt Forslag, end dette efter min Mening er. Særligt skal jeg udtale, at jeg, som jeg ogsaa allerede tidligere har viist, er en Ven af det borgerlige Ægtefæb, og det er ingenlunde saa, som den ærede sidste Aaler yttrede, at det, at indføre borgerligt Ægtefæb, vilde være et Indgreb i den Frihed, som tilkommer de forskellige Retninger i Folketirken. Fra en vis Side har det ærede Medlem Ret. Det er nemlig saa, at Suppleringen af dette Forslag maatte være, at der indrømmedes de kirkelige Samfund en vis Ret, og denne mangler. Og naar det ærede Medlem fra Skanderborg (Bajer) før meddelte os ret interessante historiske Oplysninger, som man forresten kunde komme meget nemt til paa et Blad af en Bog, som vi have i Bibliotheket, der indeholder alle de Oplysninger, som det ærede Medlem gav, saa glemte han een Ting ved at nævne Italien, og det er nemlig det, at der har Kirkesamfundet en Ret, idet det kan erklære: Vi erkjende ikke det Ægtefæb for gyldigt, som kun er borgerligt. Det kunne vi slet ikke faae sat ind, da Kirken ikke endnu har faaet den efter min Mening i Grundloven lovebe Forsfatning. Naar dernæst de ærede Fortalere for dette Forslag talte saameget om den Sandhed, der vilde komme ind i dette Forhold ved denne Lov, saa tvivler jeg meget om Rigtigheden heraf. Den Sandhed, man fordrer, kan man meget godt faae nu, naar de Folk, der ønske den, virkelig have Mod til at vedkjende sig den. Enhver, der vil, kan melde sig ud af Folketirken og saaledes faae borgerligt Ægtefæb (Bust: Paa hvilken Maade sker Udmeldelsen?) Der er ingen bestemt Form, men der er den Regel i Rigsstæderne og i ethvert

Tilfælde her i Kjøbenhavn, at, naar man vægrer sig ved at betale Præstepenge, saa blive de indkrævede som Skolekat, og saa betragtes Vedkommende som udtraadt af Folketirken. Den samme Omstændighed, som gjør, at Mange, der i Virkeligheden slet ikke høre til Folketirken, af Bane og visse ydre Hensyn vedblive at høre dertil, vil ogsaa gjøre sig gjældende ligeoverfor det kirkelige Ægtefæb, selv om man indfører borgerligt Ægtefæb som tvungent, saaledes at den samme Sandhed, det vil sige, at en hel Del Mennesker af ydre Hensyn følge Skik og Brug, efter min Mening fremdeles vil vedblive at bestaa. — Særligt skal jeg ikke indlade mig paa at gennemgaa dette Forslag; den Maade, hvorpaa selve den Gruppe, hvortil den ærede Forslagsstiller hører, har stillet sig ligeoverfor alle de fra Regjeringen forelagte Forslag, idet de ikke ville gjøre Noget ved dem, medfører ganske naturligt, at der fra vor Side heller ikke er nogen Anledning til at gaa videre ind paa Behandlingen af Forslag, der fremsættes privat fra den Side. Jeg slutter mig forsaavidt til det ærede Medlem for Ribe (Bust).

Forslagsstilleren (S. Holm): Efter den Forhandling, der har fundet Sted, kan jeg som Forslagsstiller selvsølgelig ikke stole mig særlig opbygget, thi omrent fra alle Sider har man haft meget væsentlige Indvendinger at gjøre mod Forslaget. Dog maa jeg sige, at den Aaler, der har undret mig mest, fordi jeg havde troet, han vilde have taget det ganske anderledes, var den sidste ærede Aaler. Hos ham havde jeg aldeles bestemt haabet at finde Støtte og navnlig at finde Støtte overfor de Angreb, der ere gjorte paa Forslaget i dets Enkeltheder, thi det ærede Medlem har selv oprindeligt stillet dette Forslag i Kirkekommissionen eller var ialtsald Medforslagsstiller deraf, og da han var det, maatte jeg altsaa gaa ud fra, at han i detmindste maatte erkjende dette Forslag for et ret godt Forslag, og at han ikke vilde have saa overmaade mange Indvendinger imod Enkelthederne deri; men det gjør han ikke længere, da han siden ved sine Overveelser er kommen til at se, at det har mange Mangler. Jeg har ogsaa selv i mine tidligere Foredrag betonet, at jeg kunde ønske Forandringer paa enkelte Punkter, og naar jeg ikke havde foretaget dem strax, saa laa det deri, at jeg gjerne vilde se, hvorledes det vilde gaa ved at tage dette Forslag op fra selve Kirkekommissionen uforandret saaledes som det var stillet af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds og flere Andre, som der havde Sæde. Jeg haabede paa den Maade, ved at tage det gamle op og ikke selv fremstille et nyt Forslag, at afværge en Del af de Indvendinger, som vilde kunne gjøres, naar et enkelt Medlem vilde tage sig paa at ordne en saa betydelig Sag ved det private Initiativ. Forslaget er, som jeg sagde, forelagt uforandret, saaledes som det stilledes i Kirkekom-